

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Alt comisar al papei în România

De abia a sfârșit nunțul Cassulo inspecțiile sale de-a lungul și de-a latul țării, de-abia s'au liniștit autoritățile orașelor și județelor noastre de grija primirilor organizate în cinstea prea curiosului inspector de astăvară, când un alt comisar papal a pornit da capo alaiul costisitor pentru românism din punct de vedere material și producător de vrajbă sub raportul moral.

E suspectă și înăbușitoare dragostea aceasta pe care Vaticanul s'a pornit așa deodată să o toarne peste noi fără odihnă, fără să ne lase să respirăm. După ce ne-a repetat până la sațietate nunțul Cassulo că papa nu-și mai găsește liniște pentru că ne vrea binele, iată-l și pe purpuratul Tisserant venit să ne spună, la banchete și recepții, că trebuia să vină întâi în România, s'asculte de voia papei care nu mai poate de dorul să ne vadă în genunchi sărutându-i piciorul. Ne asigură «Unirea» că chiar așa a spus: «De când este secretar al congregației orientale — al congregației care se ocupă cu «acomodările» catolicismului pentru momirea celor naivi dintre răsăriteni, prin urmare o congregație a cărei supremă virtute e morala... șireteniei — acesta este, cu voia sf. părinte, primul său drum în țările unde se găsesc biserici catolice de rit răsăritean. Aceasta vrea să însemneze atenția specială pe care Roma o are față de biserica românească uniată».

Ceeace-i trist e că se găsesc naivi să creadă că papa poate avea vre-o atenție specială pentru cineva, când rolul lui de șef al catolicismului universal este tocmai să arate aceeași

atenție «specială» fiecărei nații când îi vorbește ei, în fond să nu aibă nici o atenție pentru una din ele, dorind contopirea tuturor în masa incoloră sub raport național, care să-l adore exclusiv pe el și de care să dispună exclusiv el. De-o atenție momentană specială față de România se poate vorbi numai în sensul în care se poate vorbi de atenția specială a vânătorului față de un vânat gras care nu se lasă prins.

Aceiași soli trimiși la noi ne ispitesc cu legătura latinătății, pentruca ducându-se la ruși să le declare o dragoste și mai specială, ispitindu-i cu alte momeli. Nouă ne spun că e păgubitor să stăm în aceeași credință cu rușii și cu grecii, iar acelora că e nedemn să stea în comunitate de credință cu românii.

Par'că ar fi vorba să-ți alegi credința după cum o mai are și poporul cutare sau cutare, și nu după puritatea caracterului ei dumnezeesc. Și par'că ortodoxia ar umbla să învâlmășească neamurile dându-le aceeași conducere și deslegându-le sufletul de aspirațiile lor proprii naționale, în favorul ambițiilor politice ale papalității.

Când vin alde Cassulo și Tisserant, uniții noștri te îmbată cu stăruința de-a scoate la iveală latinătatea oaspeților, ca momeală prozelitistă, dar când le atragem atenția că mai e prezent în suita purpuratului Tisserant și episcopul maghiar Vorbuchner, sau că latinătatea aceasta nu-i împedecă pe preoții unguri și nici pe episcopii uniți de-a sluji în dulce frăție și de-a grăi împreună în ungu-

rește, sau că dragostea «specială» a papei nu e atât de tare ca să-l facă să renunțe la dorința de-a ne scoate din românism și de-a ne contopi în «sufletul universal» — în cazul acesta foile uniute se supără foc și nerăspunzând la nedumeririle noastre recurg la vocabularul tuturor amabilităților suburbane.

Azistăm, fără îndoială, la o eneruată întetire a acțiunii catolicismului de-a pătrunde între noi. Eșecurile ce le suferă pretutindeni, aparenta noastră nepăsare, mirajul de-a se înfige bine în mijlocul ortodoxiei prin captarea unui neam mare prin numărul și prin prestigiul său politic și cultural în plină creștere, situația insuportabilă în care simte că va ajunge față de spiritualitatea originală, profundă și amplă ce e pe punctul de a-și începe desfășurarea din sufletul românesc, fac catolicismul să arunce toate forțele în lupta pe viață și pe moarte pentru cucerirea noastră.

E necesar să organizăm cât mai temeinic rezistența. E adevărat că ne simțim mai bine angajați în încordarea pozitivă pentru crearea veacului de mărire românească. Dar nu trebuie să neglijăm uneltirea din umbră, sub tot felul de măști înșelătoare, a catolicismului care dă lupta pe poziții mici, pentru câte un singur suflet, pentru câte un singur cătun, ca încet încet să ne sfărâme, să ne trezim împuținați, divizați, învrăjbiți și slăbiți.

O tactică frecventă a catolicismului este să aibă în mână cât mai mult conducerea organizațiilor județene ale tuturor partidelor politice ca prin mijlocirea lor să întregască toate posturile din comunele, orașelele și orașele înainte pur ortodoxe cu funcționari exclusiv catolici. Pentru aceștia clădește apoi îndată o capelă și așează

un preot care începe să momască lumea spre greco-catolicism. Se trece apoi la zidirea bisericii și vrajba între români e gata.

Exact în felul acesta a lucrat b. o. recent uniția în comuna Pecica română din județul Arad, comună așezată imediat lângă graniță, cu o populație de vreo 9000 suflete curat ortodoxe, având legată de ea o altă Pecica pur urgurească. Spre bucuria ungușorilor, românii, sub vechea stăpânire una, sunt astăzi pradă turburării și în perspectivă de a se desbina din pricina încuibării acestor microbi nefaști pentru viitorul neamului românesc.

E necesar să ne trezim toți să putem vedea și opri la timp lucrarea acestor agenți ai nenorocirii naționale.

Nr. 9061—1937

Ordin circular

Deoarece nici până în prezent nu s'a răspuns din partea unui număr mare de preoți, la ordinul circular Nr. 4100/937, publicat în Telegraful Român Nr. 22 din 30 Mai a. c., deși este în interesul fiecăruia pentru recunoașterea anilor de serviciu la Casa generală de pensii, acordăm un ultim termen până la 10 Octombrie a. c. în care timp toți protopopii și preoții cari n'au răspuns până în prezent, indiferent că au ocupat sau nu alte funcțiuni publice, vor raporta datele cerute cu ordinul de sus.

Celorce nu se vor conforma nici de data aceasta, Casa generală de pensii nu le va mai recunoaște timpul servit.

Sbiiu, la 21 Septembrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc

* FOIȘOARA *

Protestul Patriarhului sârbesc în contra Concordatului

(Inaintat în Decembrie 1936, dar publicat până în Iunie 1937, când ministrul Koroshetz — ministrul internelor a încercat să împedecă răspândirea lui prin suprimarea organului Glaznik, în care s'a publicat.)

Protestul în contra concordatului s'a publicat în excelenta revistă engleză: *The Christian East*, vol. XVII, 1937, p. 16—24 și a fost tradus pentru Telegraful Român de părintele consilier Tr. Scorobeț.

Dlul Dr. Milan Stoyadinovici, prim-ministrul Iugoslaviei,

Sf. Sinod al ierarhilor Bisericii ortodoxe sârbești, întrunit în sesiune extraordinară în Belgrad, are onoarea a Vă prezenta după o serioasă, profundă și amănunțită examinare a proiectului concordatului încheiat cu Vaticanul, următoarea reprezentanțiune:

La 26 Iulie 1935 s'a redactat în Vatican proiectul de concordat între papa Piu XI și statul nostru. Acest proiect a și fost înalntat reprezentanților poporului pentru ratificare. Deoarece această importantă decizie privește atât statul cât și pe celelalte confesiuni, Sf. Sinod al ierarhilor ca cel mai înalt for al Bisericii ortodoxe sârbești a încercat să aducă înaintea guvernului părerea sa privitoare la cuprinsul acestui pact, dar această încercare n'a fost luată în considerare cum trebuia. Indată ce s'a publicat textul concordatului, Sf. Sinod l-a supus unei examinări atente și a ajuns la convingerea fermă că acest pact alterează situația Bisericii ortodoxe sârbești din această țară și este dăunător intereselor naționale. Ca urmare, Biserica ortodoxă sârbească ca organizație religioasă și națională a folosit toate prilejurile de a protesta energic și a pretinde guvernului să nu ratifice concordatul.

După cum se știe, în țările de mai înainte Sârbia și Muntenegru unde populația era în număr covârșitor ortodoxă, Biserica ortodoxă sârbească era Biserica statului, iar toate celelalte confesiuni erau tolerate în stat.

Ca un rezultat al libertății și unificării teritorului statului a fost sporit și situația re-

ligioasă a populației a fost deosebită, totuși credința ortodoxă a rămas credința majorității.

Guvernul — în manifestele regretatului rege și pe timpul regentului Alexandru — la 6 Ianuar 1919 și ulterior în decretele privitoare la culte din 31 August 1919 — și în conferința din Septembrie a proclamat principiul egalității confesionale.

Prefacerea principiului religiei de stat în acela al egalității confesionale nu a fost o nevela. Serviciile mari și de toți cunoscute ale Bisericii ortodoxe sârbești la crearea statului și păstrarea naționalității între mulțimea de vrăjmași îi dădeau drept să-și păstreze poziția istorică antică — după cum e cazul cu alte biserici ortodoxe din statele vecine: Grecia, Bulgaria și România. Totuși Biserica ortodoxă sârbească dedată prin multe veacuri de mari jertfe pentru popor și țară a consimțit la scurtarea drepturilor ei în firma convingere că principiul egalității confesionale înscris în legile fundamentale ale țării, vor fi observate strict și imparțial atât în legislație cât și în viața națională.

Din nenorocire, această speranță nu s'a realizat.

Considerând că pactele internaționale obligatoare pentru statul nostru garantează

existența și funcțiunile minorităților separate naționale și religioase ale țării noastre pe deoparte și că bisericii romano-catolice i se recunoaște dreptul la o conducere supremă din afară cu toate drepturile și atribuțiunile unei puteri independente, extra-teritoriale și egala situație de altă parte, — atunci e limpede că Biserica ortodoxă sârbească își poate apăra situația, drepturile și interesele ei numai prin stricta și imparțiala egalitate confesională garantată de constituție și de legile țării. Dispozițiile fixate prin constituție referitoare la raportul dintre stat și organizațiile religioase n'au fost puse în practică printr'o lege a regimului cultelor și a relațiilor dintre culte — și a rămas numai proiect, dar situația tuturor cultelor recunoscute a fost reglementată prin acte separate legislative, cari în mare parte au repețit declarațiile acelea dar de regulă au fost în armonie cu egalitatea confesională.

Dar în timpul din urmă prevederile constituției privitoare la egalitatea confesională au fost călcate în picioare. Legea privitoare la comunitatea islamică dela 31 Ianuar 1930, care era în conformitate cu constituția, a fost înlocuită printr'o lege nouă care violează principiul egalității confesionale în favoarea acelei comunități.

Asociația „A. Șaguna” a Clerului ardelean și adunarea „Astrei” la Timișoara

Președintele Asociației Clerului din Ardeal, pâr. Icon. Stavr., Dr. Gh. Ciuhandu, a rostit, cu prilejul recente adunări generale a Asociațiunii culturale în capitala Bănatului, următorul salut:

Din prilejul acestei strălucite intru-niri românești, am onoarea să exprim — în numele Asociației «Andrei Șaguna» a clerului ardelean, cât și în numele meu, ca președintele ei — salutul nostru omagial, pe care-l aducem «Astrei» noastre.

Dacă este adevărat, precum și este, că cultura românească își are rădăcina în apostolatul Bisericii, ca instituțiune, și în străduințele spre lumină ale slujitorilor ei, atunci prezența noastră, a preoților, aici este mai mult decât justificată; — nu prin rațiunea unui discurs de ocazie, ci prin fapta noastră colectivă, începută de înaintașii noștri de peste multe veacuri în slujba culturii naționale, căreia, acum 76 de ani, i s'a creiat — în ipostasul «Asociațiunii române transilvane» de atunci — un organ specific, pentru a genera și a propovădui cultura românească.

Mă găsesc de față, deci, nu pentru un discurs, ci pentru a înnoi o mărturisire și un angajament din partea fraților mei preoți: Sântem și vom fi mereu alături de «Astra» noastră a tuturor românilor acum, și în aceeași brazdă de bucuoroasă colaborare, — nu numai pentru porunca unei tradiții ce trebuie dusă până la capătul rostului ei, ci și pentru temeuri etice, sociale și naționale românești și cu adevărat arzătoare, mai ales în Banat.

Imi place să nădăjduesc, că frații mei preoți din Banat — și mai ales ei, cari o știu prea bine: câte neajunsuri primejduesc viața românească și viitorul ei în acest prea frumos colț de țară, ce trebuie din nou înălțat acolo unde îl chiamă un trecut frumos și un prestigiu artistic și cultural neîntrecut, — își vor înțelege și face pe deplin datoria de colaboratori, pe toată linia, sub steagul „Astrei” noastre.

Noul proiect de concordat viciază radical și părăsește principiul constituțional al egalei îndreptățiri și recunoaște biserici romano-catolice o situație cărmuitoare, dominantă de biserică de stat și în urmărire toate celelalte culte și în particular Biserica majorității poporului — Biserica ortodoxă — are o poziție mai mult tolerată. Că acesta e cazul rezultă din analiza ce urmează a concordatului sub titlu: O declarație privitoare la concordat — și aici vom indica mai mult unele exemple mai evidente.

Proiectul adeseori recurge la dreptul canonic al bisericii romano-catolice și stabilește ca principiu că toate chestiunile se vor rezolvi prin acela. Astfel art. 14, 16, 24, 25, 32 din proiect și la sfârșitul concordatului se declară că „toate chestiunile neamintite privitoare la persoanele eclesiastice și la proprietate vor fi de asemenea soluționate conform dreptului canonic”.

E știut că biserica romano-catolică se consideră numai pe sine biserică adevărată și nici decum nu recunoaște principiul egalității confesionale.

Mai mult, pe membrii altor culte li consideră ca pe ai săi, supuși judecătorilor și regulamentelor sale. Pentru că altă instituție religioasă n'are drept de existență și existența de facto a acelora nu e acceptată nici recunoscută, iar biserica catolică trebuie să facă totul pentru distrugerea altui cult.

Această atitudine a bisericii romano-catolice e ilustrată în numeroase dispoziții concrete ale dreptului canonic cu privire la relațiile dintre culte d. e. privitoare la nulitatea căsătoriei mixte săvârșite de preot necatolic — privitoare la impedimentum

Inchei cu urarea: Deie Dumnezeu, ca această mărturisire și acest angajament, pe care le rostesc în numele fraților mei preoți, să devină, cât mai de grabă, o mândră și robustă realitate întăritoare de neam și țară.

Vizita oficială în România a I. P. Sf. Mitropolit Dionisie al Varșoviei

Pentru strângerea relațiilor amicale între bisericile ortodoxe din Polonia și România, Mitropolitul Varșoviei și al întregii Polonii va face o vizită oficială I. P. Sf. Patriarh Miron.

În călătoria aceasta, I. P. S. Sa este întovărășit de P. Sf. vicar episcopul Sava și de arhimandritul Teofin.

I. P. Sf. Mitropolit Dionisie al Varșoviei este o distinsă figură a bisericii ortodoxe polone, ale cărei destine le conduce din anul 1923, dela moartea fostului mitropolit Gheorghe. Șeful bisericii ortodoxe din Polonia se bucură de un deosebit prestigiu atât în patria sa, cât și în străinătate.

Prieten statornic al poporului și bisericii noastre, cu care în tot timpul a întreținut strânse legături de colaborare, șeful bisericii ortodoxe polone vine acum să întărească și mai mult aceste legături.

Sâmbătă, 25 Septembrie, I. P. Sf. Mitropolit Dionisie va sosi în București.

Dela gară, înalții oaspeți poloni vor pleca la stânga Patriarhie, unde se va oficia un Te-deum solemn.

Eminența sa, Cardinalul Eugen Tisserant, emisar al Vaticanului, și-a început vizitele de prozelitism în țara noastră, continuând vizitele de același soi făcute mai lunile trecute de nunțul papal dela București, pe lângă toate protestele bisericii noastre.

După ce în Iugoslavia ratificarea Concordatului de către senat se amână „sine die”, în urma luptei eroice a conducătorilor ortodoxiei sârbești, Vaticanul încearcă o mângăiere și despăgubire la noi, unde provocările papistașe, în lupta cea mare a bisericii unite, tot se mai tolerează. Până când?

catholicismii, privitoare la religia romano-catolică a copiilor din căsătorii mixte. Astfel alte culte nu pot admite violarea independenței și drepturilor lor.

Proiectul nu se mărginește numai la proclamarea naturii obligatoare a dreptului canonic roman în țara noastră — ci adaugă proclamând privilegiile pe seama bisericii romano-catolice pe care nu le au alte culte.

Astfel primul articol al concordatului recunoaște bisericii romano-catolice dreptul de misiune liberă și publică în Iugoslavia — ca și când țara noastră ar fi o țară înaltă în cultură și păgână — pentru care e necesară opera misionară și alte culte ca obiecte ale acelei opere a bisericii romano-catolice. Proiectul de concordat, art. 7, dă Vaticanului dreptul de a lua dispoziții pentru interzicerea preoților de a face politică și obligă guvernul să ia măsuri la fel și pentru alte culte cu privire la activitatea politică a preoților în partide. Astfel toate cultele necatolice vor fi direct supuse dispozițiilor venite din Roma și în baza acestor dispoziții se vor șterge drepturi garantate prin constituție și legile țării.

Art. 18—22 ale proiectului dau bisericii romano-catolice o serie întreagă de astfel de privilegii privitoare la proprietate, care nu le au alte culte, precum: scutirea de impozite după veniturile persoanelor eclesiastice — reducerea unei părți a impozitelor către stat — scutirea de taxe de telegraf și compensații pentru proprietățile confiscate ca rezultat al reformei agrare etc.

Art. 27 al proiectului obligă guvernul nu numai să institue instrucția din învățământul primar în acord cu religia romano-catolică și să controleze cărțile de școală

Duhul vremii în Germania de azi

După înfrângerea suferită în 1918, Germania își caută salvarea într-o adâncire a vieții spirituale. Se vorbea de un nou tip omenesc, de o nouă epocă glorioasă a spiritualității. Epoca zăngănitului de arme a trecut, armele erau depuse, acum aveau cuvânt „muzeele”. Proverbul vechiu: inter arma silent musae, avea să se inverseze în Germania de după război.

Aceasta era dorința lumii obosite de război, dorință însă, care n'a fost nici pe deaproape realizată. A început parlamentarismul democratic cu lipsa-i totală de disciplină, ce-l caracterizează în toate țările. Nu se putea ceva mai nepotrivit cu spiritul german născut pentru disciplină. Cum se lucra cu „armele spirituale”? Aleșii poporului în parlament se băteau, țipau, fluerau, se certau și incasau diurne. Spiritul debaterilor parlamentare n'avea nimic comun cu ideile înalte ale adevărului, binelui și frumosului. Patima de partid stăpânea cu desăvârșire și argumentele cele mai convingătoare erau zadarnice, dacă mașina votării era contrar montată. Știrile despre debaterile parlamentare provocau scârbă în sufletul unui om de cultură spirituală.

Cât de mult s'a schimbat duhul vremii în Germania de azi! Mulțimea partidelor, cari înghițeau cu lăcomie avutul țării a dispărut, în locul lor un puternic spirit al unității naționale creiază, îndeplinește imperativul vremii. Spiritul triumfător al adevăratei culturi germane este astăzi în plină activitate. E greu de crezut cât de mare a fost decăderea în Germania de ieri.

O rătăcire spirituală sau o sărăcie totală în cele duhovnicești era proslăvită ca adevărata „cultură modernă”. Senzaționalul și sentimentalismul dulceag și bolnavicios stăpânea teatrul și cinematograful. Arta era înstrăinată, batjocorită de neprieten și decăzută. Cele mai murdare născociri ale spiritului promiscuității și depravării erau acoperite cu mantia estetismului. Așanumiții „poeti” ai libertinismului aveau voie să târască în noroiul ironiei tot ce era sfânt și înălțat. Nu se rușinau nici de cele mai abjecte fapte, ca să batjocorească oporele religioase și morale de valoare neperitoare. Acești „artiști” erau în slujba culturii bolșevice, ceea ce înseamnă în slujba batjocurii și a distrugerii oricărei culturi

Duhul cel nou a adus o însănătoșire în cugetarea și voința neamului înbolnăvit. Problema înnoirii religioase în spiritul profund al creștinismului se află pe planul prim al refacerii germane. Rezolvirea acestei probleme are o importanță vitală pentru viitorul Reichului al treilea. Astăzi nu mai este batjocorită credința nimănui și viața bisericească este sprijinită de stat. Preoții tuturor cultelor li este asigurată din partea statului o existență adecvată culturii sale. Preotul german își poate îndeplini, fără grija zilei de mâne, chemarea sa de păstor sufletesc și conducător cultural al credincioșilor săi.

Bunul simț, bunacuviniță au iarăș valoare și se sâdește cu multă luare aminte în sufletul generației tinere. Școala și educația sânt pătrunse de duhul cel nou. Noua generație este crescută pentru preamărirea neamului său și pentru propagarea și dezvoltarea culturii moderne și sănătoase în adevăratul înțeles al cuvântului.

Pe măsura ce decădea spiritul umanitar după 1918, creștea din ce în ce sgomotul palavrelor despre „nobilul și înaltul uman”. Acest „Sfânt uman” avea să cucerească toate țările, avea să distrugă toate granițele naționale și să realizeze pacea și înfrățirea universală. Orce idee națională, orce jertfă pentru neam era aruncată pradă molohului cosmopolit.

Acest „spirit umanitar” contribuie și la nimicirea oricărui simț al responsabilității disprețuind pedeapsa ca o barbarie. Orce crimă era justificată „psihologiceste”, doar individul nu-i de vină dacă se lasă orbit de instinctele sale moștenite.

În Germania nouă s'au schimbat lucrurile și în privința aceasta. Ideia umanitară se servește astăzi astfel ca oricărui criminal bestial i se taie capul. În codul penal al Germaniei de astăzi stăpânește spiritul pedepsei aspre dar drepte, în locul duhului molatec și îngăduitor de ieri. Duhul cel nou și în justiție este aspru, simplu și clar, care nu se mai lasă sedus de frazeologia liberului cugetător.

În Germania de azi stăpânește o cugetare clară și conștientă pusă în slujba covârșitoarei voințe naționale. Educația în vederea acestei ființe supreme este cea mai nobilă datorință culturală, care a luat locul libertinismului și relativismului uma-

— potrivit ultimului alineat al acestui articol, — copiii din căsătorii mixte „fără excepție trebuie crescuți în credința catolică” și guvernul e obligat să asigure executarea acestei violențări flagrante a egalității confesionale, — cu forța, dacă e necesar.

În protecția drepturilor sale contra dispozițiilor concordatului, Biserica ortodoxă va fi privată de posibilitatea de a apela la drepturile asigurate prin legile de azi, de oarece art. 35 al proiectului declară că la introducerea aplicării concordatului se anulează toate legile și regulamentele în vigoare în regatul Iugoslaviei întru cât sânt incompatibile cu dispozițiile cuorinse în concordat — și cum am arătat — proiectul de concordat, art. 37, lasă rezolvirea tuturor chestiunilor bisericești care nu sânt menționate în concordat, în seama dreptului canonic romano-catolic.

Apoi — de oarece Biserica ortodoxă sârbească nu e numai instituție religioasă ci și națională iar reprezentanții ei au fost totdeauna și vor fi buni patrioți ai Iugoslaviei — ei sânt siliți să atragă atențiunea guvernului la părțile nesatisfăcătoare ale concordatului nu numai în relațiile cu Biserica ortodoxă ci cu statul însuși.

Înainte de toate proiectul de concordat e contrar principiului suveranității naționale. Acest principiu nu admite ca statul să recunoască peste sine voința nici unei alte organizații. E de observat că proiectul de concordat pune deasupra voinței naționale voința Curiei papale lăsând rezolvirea unei întregi serii de chestii legale în stat în seama dispozițiilor dreptului canonic romano-catolic. Astfel autoritatea statului devine un fel de organ inferior al curiei romane și e obligat să aplice tutu-

— potrivit ultimului alineat al acestui articol, — copiii din căsătorii mixte „fără excepție trebuie crescuți în credința catolică” și guvernul e obligat să asigure executarea acestei violențări flagrante a egalității confesionale, — cu forța, dacă e necesar.

Art. 30 al proiectului, contrar principiului din constituție despre egala îndreptățire confesională dă persoanelor eclesiastice romano-catolice și membrilor cinurilor monahale privilegiile exclusive privitoare la serviciul militar, pe care nu le au alte culte iar art. 31 dă bisericii romano-catolice dreptul de a avea un număr mai mare de preoți militari decât posed proporțional alte culte.

Art. 32 dă dreptului canonic romano-catolic dreptul de a rezolvi chestiuni privitoare la căsătoriile mixte, care aparțin competenței statului pentru relațiile dintre culte.

Metodul prevăzut prin proiectul de concordat supune celelalte culte în această chestiune dispozițiilor dreptului canonic romano-catolic, care violează principiul egalei îndreptățiri și calcă peste drepturile altor culte în chestii matrimoniale. Mai mult

nitar. Duhul cel nou pretinde dela omul cel nou o contopire bucurasă în întregul național. Această cerință este atât de puternică, încât în fața ei trebuie să dispară și problema confesională. Aceasta însă nu înseamnă nicicum o suprimare a confesiunilor. Bisericile își vor păstra specificul lor. Dovadă este noua constituție a bisericii evanghelice, care impune întregului protestantism german reforma cerută de ziua de azi. Biserica trebuie să fie a națiunii germane. O biserică a poporului german. S'a vorbit mult despre această idee, care va deveni acum realitate. Biserica și neamul trebuie să formeze o comunitate desăvârșită, o unire în cuget și în simțiri, așa cum cere ritmul vieții germane creștine. Creștinismul german nu va fi un artificiu, ci o realitate organică plină de viață.

Marea revoluție națională în Germania s'a încheiat; urmează acum munca internă titanică a culturalizării în duhul cel nou național. Fiecare german muncește cu abnegație și cu deplină încredere în reușita uriașei opere de refacere. Dr. N. T.

Alegerile în episcopia ortodoxă română a Maramureșului

Comisia de organizare a episcopiei ortodoxe a Maramureșului a fixat data alegerilor eparhiale: pentru clerici la 4 Noemvrie, pentru mireni la 7 și 8 Noemvrie.

Termenul pentru depunerea candidaturilor este: 14 Octomvrie pentru clerici, și 18 Octomvrie pentru mireni. Vor fi aleși deputați eparhiali: 15 clerici și 30 mireni.

Convocarea congresului național bisericesc pentru alegerea noului episcop se face după sărbătorile Crăciunului.

I. P. Sf. mitropolit Visarion al Bucovinei voeste să zidească trei biserici ortodoxe: la Sighet, Satu Mare, Baia Mare.

Este probabil ca punerea pietrelor fundamentale, la aceste locașuri de rugăciune, să se facă în zilele de: 24 Octomvrie la Sighet, 25 Octomvrie la Baia Mare, 26 Octomvrie la Satu Mare.

ror cultelor dispozițiile Vaticanului cu privire la scoaterea clerului din politică, fără să știm ce dispoziții va mai lua în viitor.

Altă insuficiență în concordat cu privire la legile țării e faptul că proiectul de concordat e în contradicție cu legile fundamentale ale statului. Am văzut mai sus că concordatul violează principiile egalității confesionale. Dar stă în contradicție evidentă cu multe alte articole din constituție. D. e. e în contradicție cu art. 4 din constituția națională care proclamă egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii — de oarece concordatul acordă privilegiu exclusiv romano-catolicilor; art. 6 din constituție care declară că nici o persoană nu poate fi judecată de un tribunal sub a cărui jurisdicție nu stă, de oarece proiectul în controversele matrimoniale supune judecătoria romano-catolice persoane de altă credință; e în contradicție cu alin. 2 din art. 11 al constituției care declară că recunoașterea drepturilor civile și politice e neatârnată de credință și că nimeni nu se poate eschiva de sub serviciul militar din motiv de conștiință religioasă, însă concordatul face atârnată de drepturile de educație și matrimoniale, de religie și acordă scutire militară preoților și călugărilor romano-catolici; proiectul e în contradicție cu alineatul 6 al acestui articol, care declară că subvenția statului pentru culte e atârnată de lipsuri evidente — pe când concordatul nu pomenește acest criteriu.

Proiectul e în contradicție cu alin. 7 și 8 al acestui art. care oprește pe preotul angajat în politică dela funcții preoțesti — însă concordatul îl oprește de tot dela politică.

Congresul bisericii ortodoxe din Iugoslavia. În 22 Septemvrie a început la Belgrad, congresul bisericii ortodoxe din Iugoslavia, la care participă peste 2000 preoți din toată țara.

Congresul prezintă o deosebită însemnătate prin aceea că va discuta chestia conflictului dintre guvern și biserica ortodoxă, urmând ca din desbateri să se precizeze atitudinea bisericii în această chestiune.

Insemnări

în legătură cu adunarea partidului maghiar ținută în Sf. Gheorghe

„Ferește-mă, Doamne, de dușmanul din casă, căci de cel din afară mă feresc eu”, zice cunoscutul proverb românesc, al cărui înțeles plin de înțelepciune ar trebui să ne fie zilnic în minte.

Conducătorii noștri politici s'au obișnuit a vedea pericolul mai mult în afară de hotarele țării, fără să dea cuvenita importanță mișcărilor deghizate care, sub masca unor nevinovate intruniri, cultivă cele mai neloiale sentimente și porniri împotriva statului român și a conducătorilor lui.

Aceste porniri devin zi de zi mai insinuante și cu atât mai accentuate cu cât firea, a toate iertătoare a românului, nu găsește de bine să ia măsurile la timp.

Străinii își iau îndrăzneala să se răstească la noi în casă, ca și când noi am fi cei tolerați, — noi ne mulțumim să ridicăm din umeri, ba unii chiar dau mână de ajutor străinilor să unească împotriva neamului nostru.

În felul acesta desigur că, străinii prind inimă și caută să ne umilească.

Așa ne putem explica vâlcăreala pornită de adunarea partidului maghiar din Sf. Gheorghe, unde ungarimea de pe toate meleagurile țării noastre, în frunte cu conducătorii, cărora le place să se fudulească cu titlurile anacronice de grof și baron, după desbateri și cuvântări vehemente, caracteristice rasei, au ajuns la concluzia că sânt „persecutați” din toate punctele de vedere de români și ca atare îndreptății să-și recucerească drepturile.

Printre hotărârile aduse găsim: „marea adunare constată că politica

școlară a dlui Dr. Angelescu turbură liniștită conviețuire cu minoritarii”... Statul, în anul 1924 s'a obligat ca, în comunele neromânești să înființeze școli în care să se predea limba respectivă a locuitorilor, dar nici aceasta nu s'a îndeplinit”.

E un mare neadevăr învinuirea că statul nu s'a îngrijit de școli pentru unguri și că nu a respectat promisiunea făcută în anul 1924, când întreg Ardealul e presărat cu școli ungurești primare și secundare, în care se propagă cel mai înfocat șovinism...

Au de altfel dreptate, când vedem că s'a dat prea multă mână liberă baronașilor unguri dela noi, și când în Ungaria de azi românii rămași acolo nici școală n'au, și nici în biserică nu sânt lăsați să vorbească în limba lor. La noi, după douăzeci de ani de stăpânire românească, nu știu românește nici acei unguri cari sânt în funcțiile de stat.

Atunci de ce se tulbură compatrioții noștri unguri și tipă că statul român caută să nimicească elementele ungurești, pentru că a îndrăznit să destitue niște netrebniți recidiviști și în-căpățânați care nu vreau să învețe limba statului.

Iată cum se prezintă ungarimea, căreia statul i-a trecut până acuma atâtea cu vederea.

Această stare nu poate continua. Statul nostru să înfrâneze pe cei prea războinici compatrioți și să-i pue la punct odată și pentru totdeauna.

Pr. Gheorghe Iacob

Nr. 9178

Înștiințare oficială

La școala de aplicație a școlii normale ortodoxe «A. Șaguna» din Sibiu sânt vacante: un post de învățător la secția de băeți, și două posturi de învățătoare la secția de fete.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor înainta până la 1 Octomvrie c. cerere Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu cu dovada, că au trecut cu succes examenul de concurs pentru școlile de aplicație de pe lângă școlile normale. Sibiu, la 23 Septemvrie 1937.

Consiliul Arhiepiscopesc

Proiectul nu e de acord nici cu art. 13 din constituție care oprește înființarea de asociații confesionale pentru cultura fizică — dar aceasta e permisă acțiunii romano-catolice. De asemenea proiectul nu e în acord cu art. 16 din constituție, care declară că în toate școlile va domni principiul toleranței religioase, însă concordatul introduce principii confesionale și în școlile de stat; e în contradicție cu art. 19 din constituție care declară că toate posturile de stat sânt libere tuturor cetățenilor — prin concordat însă se asigură privilegiu exclusiv învățătorilor romano-catolici.

Nu e în armonie cu art. 21 al constituției care stabilește că căsătoria are protecția statului — dar concordatul pune căsătoriile romano-catolice și cele mixte exclusiv sub controlul bisericii romano-catolice.

Concordatul e în contradicție cu art. 22 și 23 din constituție care recunoște statului dreptul de expropriere și dreptul de a interveni în relațiile agricole ale cetățenilor în scopul dreptății și al înlăturării antagonismelor sociale; e de observat că concordatul nu permite exproprierea pământurilor bisericii romano-catolice ca rezultat al reformei agrare.

E de observat că reprezentanții poporului, când devin senatori ori diplomați depun jurământ „să respecte constituția:” Pot ei tolera o violare ca aceasta a sfințeniei jurământului lor?

Mai departe cea mai însemnată insuficiență a concordatului cu privire la interesele statului și ale guvernului stă în faptul că impune sarcini materiale considerabile asupra statului în favoarea bisericii romano-catolice care în sine e foarte bo-

gată și are centrul în afară de frontările naționale. Art. 28 e în contradicție cu art. 11 din constituție și introduce un criteriu nou de plată a subvenției statului pentru biserica romano-catolică — pe baza numărului de suflete — ceea ce înseamnă sporirea subvențiilor pe seama romano-catolicilor. Conform proiectului biserica romano-catolică obține numeroase privilegii privitoare la avere, — pe cari nu le are nici un cult din țară și pe care romano-catolicii nu le au în alte țări. Astfel sânt drepturile: de a susține preoți romano-catolici în spitale și în alte instituții publice — în număr nelimitat, pe cheltueala statului sau a instituțiilor; dreptul de a restitui fundațiile confesionale, recunoașterea dreptului nelimitat de a înființa mănăstiri de ordin religioase din străinătate etc. Și aceste jertfe materiale din partea statului în favoarea bisericii romano-catolice nu vor aduce nici un bine relațiilor dintre stat și această biserică ci vor cauza controverse nesfârșite, de oarece asistența materială a statului pentru biserică — după prevederile concordatului sânt atât de complicate, că vor cauza plângeri și pacea religioasă va fi tulburată. E necesar să observăm că nu ca la alte confesiuni — ale căror averi sânt supuse integral controlului statului — proiectul se referă la controlul statului numai în ce privește subvenția dela stat.

Comparând concordatele din vechea Sârbie și Muntenegru cu concordatele din alte țări — e evident că prezentul concordat dă bisericii romano-catolice privilegiu și drepturi — mai presus de cele avute. De aici e clar că proiectul de concordat pune țara noastră și toate cultele ei într'o situație cum n'au existat și nu există în țări

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a plecat Miercuri 22 Septemvrie c. la București pentru a participa la ședința Sf. Sinod care are să rezolve cele necesare în legătură cu instituirea I. P. C. Sale arhimandritului Partenie Ciopron, episcop al armatei.

Părintele Moța. Sub acest titlu ziarul naționalist *Bunavestire*, în Nr. din 10 Septemvrie, publică un frumos și binemeritat articol omagial despre P. C. protopop Ioan Moța dela Orăștie. E o mândrie pentru Biserica noastră de a număra în clerul ei un bărbat a cărui viață închinată toată bisericii și neamului, cu un devotament fără margini, poate fi arătată ca pildă vrednică de urmat.

Lui Aurel Vlaicu. Un serviciu religios s'a ținut Duminecă în fața monumentului ridicat lui Aurel Vlaicu pe locul unde a căzut în 1913 pe platoul din stânga șoselei Ploești-Câmpina, lângă comuna Bănești [Prahova]. Desvelirea monumentului, ridicat din inițiativa dlui inginer Drăgulănescu, s'a făcut sub auspiciile ARPA [Asociația pentru propaganda aviației]. Cuvântări duioase au evocat figura eroului sburător ardelean.

† Ioan Mihaiu. La Orăștie a răposat, în 10 l. c., un bun român și creștin, Ioan Mihaiu, în vârstă de o sută de ani. A fost unul dintre fondatorii principali ai băncii „Ardeleana”, om cu multă trecere în partea locului.

ANUNȚ. Din motive independente de voința noastră, Adunarea generală a FOR-ului nu se poate ținea la 26 Septemvrie, cum s'a anunțat, ci se amână la o dată care se va comunica la timp. — Ioan Sandu, președinte.

Post de duhovnic. Pentru întregirea postului de duhovnic la Academia teologică din Oradea, Consiliul eparhial publică concurs cu termen de 15 zile (dela 20 Septemvrie până la 5 Octomvrie a. c.)

Beneficiul împreună cu acest post este 4400 lei lunar și locuință și întreținere în internatul Academiei.

La acest post pot concura numai ieromonahii și preoții de mir fără familie, absolvenții ai unei Academii teologice, doctori sau licențiați ai unei Facultăți de teologie.

unde majoritatea populației e romano-cat. și unde Biserica romano-catolică e recunoscută ca biserică de stat.

Ierarhii Bisericii ortodoxe au respectat cu rigoare și vor respecta obligațiile lor față de stat dar ei au să observe obligațiile față de Biserica, pe care o reprezintă. De oarece și Biserica și statul derivă din același izvor — voința lui Dumnezeu — și ambele să lucreze pentru binele poporului în bună înțelegere, ei își vor îndeplini misiunea lor în conștiință și sfințenie, indiferent de urmările ce vor avea ei personal. Astfel ei știu că dacă o lege calcă legea divină, astfel de lege nu poate fi în conformitate cu legile țării și cu voința popo ului și a guvernului ci numai un rezultat al eroarei și păcatului celui investit cu autoritate.

Acesta fiind cazul cu proiectul de concordat ei (ierarhii) declară sus și tare că cuprinsul concordatului violează legile fundamentale ale țării, care sânt obligatoare nu numai pentru persoanele particulare individuale ci și pentru slujbașii de stat și în special pentru membrii guvernului M. Sale și al parlamentului. De aceea reprezentanții Bisericii ortodoxe sârbești declară că dacă proiectul de concordat, cum este acum — devine lege — ei nu sânt în stare și nu-l vor putea recunoaște, ci în astfel de caz vor fi siliți de sfântul jurământ și de slujba lor, împreună cu clerul și cu turma, a lupta cu toate mijloacele la îndemâna lor în contra introducerii unei atari legi în patria lor.

În urma acestor obiecțiuni Sf. Sinod al ierarhilor are onoare a pretinde guvernului că acest proiect de concordat, semnat la 25 Iulie 1935 în Roma, să nu fie ratificat.

Belgrad, 3 Dec. (20 Nov.) 1936.

Patriarhul sârbesc: Varnava

Comemorare. De curând s'a ținut la Alba-Iulia o conferință a prefectilor din Munții apuseni. S'a fixat cu această ocazie programul serbărilor comemorative ce urmează a fi desfășurate în cursul lunii viitoare Octombrie, când se va face și desvelirea monumentului celor trei eroi și martiri ai neamului: Horia, Cloșca și Crișan.

Casa generală de pensuni a statului a satorit și achitat pensiunile aproape la toți pensioniștii Arhiepiscopiei noastre pensionați după 1 Octombrie 1925 și trecuți în sarcina ei, conform noii legi votate în Martie a. c., începând cu April a. c. Aceasta se datorește faptului, că Arhiepiscopia noastră a fost cea dintâi, care a înaintat datele cerute de Casa de Pensuni. Mai sânt încă puțini pensioniști cărora — din cauza insuficienței datelor — nu le-a satorit pensia; ceace va urma în zilele acestea.

I. P. S. Patriarh Miron decorat — Ducele de Saxa Coburg și Gotha, ca președinte al Crucii Roșii germane, a decorat cu aprobarea cancelarului Hitler, cu ordinul „Crucea Roșie Germană”, în gradul de stea, pe Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul Miron, pentru serviciile făcute în calitate de președinte al cultului eroilor, cu îngrijirea mormintelor ostașilor germani căzuți pe teritoriul României.

Ordinul și brevetul au fost înmânate în 23 I. c., de dl Fabricius, ministrul Germaniei la București, în cadrul unei solemnități la Patriarhie.

O sută de ani. Anglia a sărbătorit o sută de ani dela invenția telegrafului. În 25 Iulie 1837 profesorul Wheatstone a instalat la Londra prima stație de telegraf, de unde a expedit o telegramă la 1609 metri depărtare. Societatea căilor ferate engleze a introdus apoi o linie telegrafică. În Austro-Ungaria telegraful s'a introdus în 1846, în Ardeal s'a introdus, dacă nu ne înșelăm, în 1853: atunci a apărut și foaia lui Șaguna, organul nostru: *Telegraful Român*.

Liturghia ortodoxă. În congresul Institutului Biblic dela Roma, misionarii catolici au făcut cunoscut, că dacă ei ar introduce săvârșirea liturghiei ortodoxe în locul celei catolice, ar avea o mai mare putere de atragere a credincioșilor.

„Muzica cerească.” În Tokio, capitala Japoniei, se află o biserică ortodoxă creștină, cu hramul „Învieria Domnului Hristos”. Când sună clopotele la biserică ortodoxă, japonezii zic, că a început „muzica cerească”. Numeroși japonezi se cre-

știnează și își trăesc viața conform învățăturilor sfintei Evanghelii.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 26 Septembrie 1937, va predica părintele Mihail Neagu.

Duminecă s'a ținut la biserica din strada Lungă alegerea de preot în locul ocupat până în prezent de p. Romul Bucșa. S'au prezentat 8 candidați. Alegerile au fost conduse de p. protopop Em. Cioran, decurgând în perfectă ordine. Ion Chioariu a obținut 358 voturi, iar restul de 7 candidați au avut 50 voturi.

„Strada Dr. Karl Wolff”. Știu toți românii ardeleni, — și în deosebi știm noi sibienii, — ce fel de sentimente a purtat Dr. Karl Wolff pentru țara și neamul românesc și totuși o stradă a Sibiului este astăzi botezată cu numele acestui fost neîmpăcat dușman, care în toată viața lui a urât și desprețuit românismul. „Strada Dr. Wolff” în România Mare! La ce atâta generositate stupidă din partea noastră!

MULȚUMITĂ. Cu ocazia sărbătoririi jubileului de 30 ani a corului bisericesc bărbătesc al „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu”, s'au făcut următoarele dărui: Dl general I. Pleneanu a dăruit 500 lei fondului Victor și Eugenia Tordășianu și dl N. Zaharie, măestru pantofar, 100 lei. — În loc de cunună de flori pe mormintele colegilor decedați membrii corului au dăruit câte 100 lei: Fondului Nicolae Cristea, Fondului Victor și Eugenia Tordășianu, Fondului Timotei Popovici și Legatului George Poponea. — Pentru prinos mulțumește: *Comitetul Reuniunii.*

Poșta redacției

Pr. I. M. în G. Vi se comunică, adevărul că se fac inspecții inopinate din partea delegaților Consiliului arhiepiscopesc în diferite părți ale Arhiepiscopiei pentru a se constata cum îngrijesc preoții bisericile și cum au introdus monopolul lumânărilor de ceară curată, conform cu repetitele ordine. Preoții contravenienți, după informațiunile primite, vor fi imediat suspendați și dați în judecata Consistorului spiritual. Este timpul suprem, ca preoții să asculte de ordinele organelor superioare bisericești, care în privința aceasta au fost prea îngăduitoare.

„La sfânta Patriarhie”

Atelier special de argintărie și toate obiectele bisericești

Dumitru D. Popescu & Fiu

Furnizorul Sf. Patriarhii, Mitropoliei, Episcopiei, și bisericilor din țară. Medaliat cu medalia de aur 1928-29-30-31. Alea Patriarhii Nr. 1 (Bibescu Vodă, 16) București. Tramvazele 3, 15, 20 (18) 5-10

Citiți, sprijiniți și respândiți ziarul Telegraful Român

facă imposibilă întoarcerea poporului uniatic la ortodoxie.

Prin aceste inovații se produce un adevărat haos în sufletul credincioșilor uniatici.

Astfel, una din aceste inovații e în legătură cu postul.

Acest zăgaz contra patimilor și pofetelor, această înfrânare și strunire a trupului și a sufletului în luptă cu ispitele, adevărată antrenare spre virtute, spre perfecționare și spre biruință, a fost ținut în biserică ortodoxă încă din timpul apostolilor prin abținerea dela mâncarea cărnii, a ouălor, laptelui și a tuturor alimentelor de felul acesta.

Chiar și consumarea vinului o oprește biserică ortodoxă în unele zile, doar la praznice dând deslegare de el, după cum ne spun cărțile de ritual.

Acest post s'a ținut în biserică ortodoxă dela întemeierea ei, și se ține și azi. Postul a fost predicat și ținut și în biserică uniatică dela întemeierea ei (1700) și până după marele război.

După aceasta, generația mai nouă de îndrumători ai uniaticilor se ridică deodată în contra generației vechi în ce privește postul, predicând că unsoarea, laptele, ouăle și toate derivatele lor nu sânt de post, și că celce consumă astfel de alimente, fie și în Vinerea Patimilor, nu păcătuesc. Așa concep ei postul.

Se poate o mai mare eroare?

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Socet cu filiile Poiana-Rechițeli și Runcul-mare, din protopopiatul Hunedoarei, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Casă parohială corăspunzătoare.
2. 4 jugăre fanaț.
3. Câte una măsură porumb smicurat (măsura à 30 litri), sau prețul de piață a unei măsurii de porumb smicurat dela fiecare familie din materă și filii.
4. Una zi de lucru de fiecare fum din materă și filii.
5. Stola obișnuită în parohie.
6. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiunea dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta cu încredințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni. Hunedoara, 5 Septembrie 1937.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial

Nicolae Suciu
protopop

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de dactilograf la Consiliul Arhiepiscopesc din Sibiu se publică concurs.

Remunerația va fi de 2820 lei brutto lunar.

Ceice doresc să ocupe acest post, la care pot reflecta și femeii, vor avea să-și înainteze cererile timbrate Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la 1 Octombrie 1937, însoțite de următoarele acte:

1. Extras de botez.
2. Extras de naștere.
3. Certificat despre absolvirea a cel puțin 4 clase secundare.

Nu vor fi admiși decât candidați ortodocși, cari știu scrie la mașina de scris perfect în limba română, atât după dictat cât și după manuscris.

Vor fi preferiți candidații cari știu și alte limbi.

Sibiu, 17 Septembrie 1937.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu

Oare despre acest post a spus Mântuitorul, „că acest fel nu se vindecă decât cu post și cu rugăciune?”

Prin asemenea post s'a învrednicit în rândul sfinților întreaga oștire de martiri, mucenici, cuvioși și schimnici ai bisericii creștine dela întemeierea ei până azi?

Consecința unei astfel de învățături este haosul ce se produce în sufletul credincioșilor dela sate (unde postul este ținut mai ales de bătrâni cu multă evlavie și mare strictețe). Acești credincioși se întreabă pe drept cuvânt: Care este postul cel adevărat? Cel predicat de păstori suflatești din trecut și de cei din generația veche, și ținut din moși-strămoși, — sau cel predicat de preoții tineri? Care-i bun și care trebuie înlăturat?

Mai straniu e faptul că dacă sânt două parohii (uniatică) una cu preot bătrân și una cu preot tânăr, atunci acești preoți se contrazic unul pe altul. Cel bătrân, îndrumă și sfătuesc pe credincioși să nu mănânce unsoare, lapte, ouă etc. că e păcat (mai ales că zilele de post sânt amintiri de evenimente triste din viața bisericii, și se cuvine deci să se umilească fiecare, nu umplându-și stomacul cu mâncări).

El însuși, preotul bătrân, premerge cu exemplu nemâncând decât mâncări de post în sensul în care îl predică.

Preotul tânăr, din contră, predică credincioșilor să mănânce în zilele de post unsoare, lapte, ouă etc. (minus carne) că

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Bobâlna, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu trei încăperi în stare bună și toate dependențele economice (șura în curs de edificare).
3. 3 jugăre pământ arător, provenit din reforma agrară, 5 jugăre pădure, dreptul de pășunat pentru ori câte vite va avea preotul și folosința cimitirului.
4. Stola obișnuită în protopopiat.

Reflectanții la acest post, după ce vor înainta actele de concurs însoțite de autorizația Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc de-a putea concura, se vor prezenta cu aprobarea oficiului protopopesc într'una din Dumineci sau sărbători în parohie, unde se vor face cunoscuți credincioșilor.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu oficiul parohial ortodox român al parohiei Bobâlna. Geoagiu, la 1 Iulie 1937.

Pr. Inocențiu Tiruța
adm. protopresbiteral.

Parohia Petecu, protopopiatul Odorhei

Nr. 243—1937

[58] 1—1

Publicare de licitație

Se publică concurs pentru zidirea bisericii ortodoxe române din parohia Petecu protopopiatul Odorhei, pe baza planului și devizului aprobate de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 8366—1937.

Licităția se va ține în biroul oficiului protopopesc ortodox român din Odorhei, în ziua de 8 Octombrie 1937, la ora 10 dimineața.

Planul, devizul și caetul de sarcini se pot vedea zilnic în cancelaria protopopească din Odorhei.

Licităția se face cu oferte închise și se continuă verbal.

Cetuelile de deplasare nu privește pe parohie.

Odorhei, 22 Septembrie 1937.

Seb. Rusan
adm. protop.

Au apărut următoarele compoziții muzicale de Timotei Popovici:

1. Cântările liturgiei

pentru voci mixte

ediție nouă primentă și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200.—

2. Cântările liturgiei

pentru 3 voci egale

ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100.— De vânzare la Librăria Arhidiecezană Sibiu

Din viața satului

Inoiri greșite și răufăcătoare

Când Transilvania și-a serbat „izbăvirea din plânsul cel de demult”, în epocalul praznic dela Alba-Iulia, și întoarcerea la sânul cald al „Patriei mame”, spiritul iezuitic al fruntașilor bisericii uniatică a veghiat neîntrerupt la capul corăbiei (bisericii unite) ca nu cumva să se întoarcă în portul înfrățirii spirituale-religioase românești.

Orgoliul acestor fruntași a lipsit sufletul românesc ardelean dela masa împreunării fraților de un sânge, de un neam și de o lege, aducând umbra discordiei în mijlocul veseliei unanime.

N'au fost deajuns necazurile suferite de românii ardeleni sub era maghiară? N'au putut râurile de lacrimi ale foștilor iobagi să spele contractul încheiat la 1700? Orbi la suflet și împietriți la inimă, acești fruntași s'au opus, făcând să sângereze mai departe rana discordiei pe trupul României mari.

Ingroziți de mica diferență ce există între ortodocși și uniatici, și de teama că nu cumva un entuziasm de nestăvilit să facă pe românii uniatici să treacă la ortodocși (căci, în realitate și în fond, sânt), noii îndrumători uniatici au început a introduce pe neobservate o serie de inovații care să

nu-i păcat, el însuși premergând cu exemplul propriu.

Această inovație sdruncină mereu credința credincioșilor în valoarea expiativă a postului, strecoară îndoială în adevărul învățăturii evanghelice și micșorează autoritatea propoveditorilor.

În fața acestor erori și a curentelor de disoluție religioasă, nouă preoților ortodocși ne revine datoria a ține cât mai sus lumina dreptei credințe, a lupta cu toate puterile contra lupilor cari încearcă să sfășie cât mai tare turma dreptcredincioasă.

Să arătăm poporului uniatic prăpastia spre care îl mână păstoriul lui înșeși. —

Celce scrie aceste lucruri, a făcut odată parte din biserică uniatică, din acest popor credincios, dar condus de păstori orbiți de șiretlicurile iezuiților unguri. M'a durut mult, când am văzut că acești păstori luptă din răspuțeri să catolicizeze temeinic și pe neobservate pe bieții uniatici, prin inoiri cu care reverendissimi clarissimi din Blaj încearcă să adâncească rana poporului român, vrând de dragul papei să-l arunce în brațele papistășismului și a maghiaro-filiei.

Aceștia sânt groparii cari sapă la mormântul credinței, obiceiurilor și datinilor bietului popor uniatic, — adevărații farisei cari nu numai că nu intră ei în staulul dreptei credințe, dar ar vrea să oprească și poporul să între acolo unde îl trage inima.

Pr. Viorel Ogradă